

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Hajnali vásár*

Forrás: *Népszava*

Bp.

(Hely)

1915 X. 13

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

" 1915. "

Személy

Helyszám

Hajnali vásár.

A központi csarnok körül.

Amikor a főváros még mélyen alszik és az őszi éjszakák sötétje ráborul a házakra, a központi vásárcsarnok környéke már meg-elevenedik. Maga a csarnok még csöndesen gubbaszkodik, de amikor a közeli református templom toronyórája a hajnali három órát jelzi, kigyulnak a csarnok ivlámpái is, megnyílnak a kapuk és kezdődik a behordás.

Jönnek a termelők.

Még csak hajnali két óra van. De a csarnokkal szemben levő kis téren már sürgés-forgás támad, jönnek a városkörnyéki zöld-ségtermelők kocsijai, dúsan megrakott kosarakkal. Előint csak elvétve dőcög egy kocsis a csarnok felé. A lovak fáradtan baktatnak, a kocsin ülők is bóbiskolnak. A csarnok közvetlen környéke egyébként még néptelen, csönd van, a szemben levő kávéház terraszán várakozó kofa szunyókál, a csarnok mögött levő csirkepiacról ide hallatszik a hajnali érző kakasok szüntelen kukorékolása.

A kávéház és a csarnok-vendéglő ablakain átszűrődik a világosság, az utak mentén is égnek a lámpák, de azért maga a kis tér, ahol a termelők kocsijai megállanak, teljes sötétségben van. Csak az emberek körvonalait látni.

A kocsik megszapornak. Most már sürübben érkeznek. A kocsikon egymás hegyénhátán a minden jóval teletömött kosarak. Káposzta, zeller, kalarabé, kelkáposzta, vörös cékla, paraj, saláta, sárgarépa, mi egyéb. Friss, gyönyörű áru, szinte illatozik.

Fölvonulnak a kofák.

Megkezdődik a vásár. Mintha csak a föld alól bujtak volna elő, megjelennek a kofák. Részint vásárcsarnoki kofák, részint olyanok, akik házról-házra járnak vagy kapuk aljában, mészárosoknál vagy önálló kis boltokban árúsítják az itt összevásárolt zöldség-féléket.

A kocsikról egymásután lekerülnek a kosarak. Az áru egy részét — a káposztaféléket — fölhalmozzák, legnagyobb részét azonban benthagyják a kosarakban.

Az alku csöndben folyik. Szinte suttogva beszélnek egymással a termelők meg a kofák. A kofa párszor körüljárja a kiszemelt árut, megtapogatja, nézegeti, emelgeti, végre megkérdi az árát. Ott settenkedtem körülöt-tük folyvást, de csak elvétve hallottam valaminek az árát. A termelő meg a kofa éles szeme nyomban fölfedezi az idegent, a nem vásárlót, a kíváncsiskodót és erre még inkább meghalkul a hangjuk. Ha megkötötték a vásárt, a kofa előveszi hóna alá a zsákot, megkötik, aztán vagy maga, vagy egy fölfogadott embere elcipeli.

Amikor a sötétség oszlóban van és derengeni kezd, megjelennek a rendőrök és figyelik a vásárt, különösképen az árakat. Szigorú szemmel vizsgálják a fekete táblákat, amelyeken mindennek az ára föl van jegyezve. Kedden reggel a központi vásárcsarnoknál a következő árakon vesztegettek a termelők a portékájukat:

- 100 darab kelkáposzta 8 korona.
- 100 darab kalarabé 3—7 korona.
- 100 darab zeller 10 korona.
- 100 darab fejeskáposzta 28—32, 36—40 korona.
- 100 darab vöröskáposzta 30 korona.
- 100 darab kukorica (apró) 3 korona.
- 1 darab sütni való tök 1.—, 1.20, 1.60, 2.—

korona.

1 kiló spenót 50 fillér.

Ezek az árak természetesen váltakoztak. Volt valamivel olcsóbb, itt-ott drágább is. A rendőrök sorra járnak az árusokat és összehasonlítják az árakat a legújabb hivatalos árjegyzékkel. Ahol ettől eltérést találnak, ott nyomban helyreigazítatják, azonkívül föl is jelentik a kapzsi árust. *És erre* — és ez kitünően jellemzi egyrészt a hatóságok tehetetlenségét vagy talán inkább az élelmiszeruzsora letörésére irányuló akció komolytalanságát, másrészt az élelmiszeruzsorások pókhendiségét, ami különben az előbbinek természetes következménye — *minden nap van bőségesen alkalmuk.*

Az élelmiszeruzsorások nem félnek.

Az élelmiszeruzsora olyan vakmerően garázdálkodik Budapesten, hogy a rendőr-

ség a legjobb igyekezete mellett sem tud rendet teremteni. Ezt éppen a gyakori följelentések mutatják. A leghitelesebb oldalról értesültem, hogy a piaci ellenőrzéssel megbízott rendőrök nem ritkán tömegek följelentéseket kénytelenek tenni. Hiába. Sőt olyan eset is van, hogy egy vásárcsarnoki árus ellen többször egymásután tettek följelentést és *mert nem használt semmit, most egyszerűen nem törődnek már vele.*

A fejeskáposztával van a rendőröknek legtöbb bajuk. Ennek az árát különként szabták meg, *14—16 fillérral.* Csakhogy a termelők nem akarják különként eladni, azt mondják, képtelenség, hogy minden egyes fej káposztát mérlegre tegyenek. A vásárcsarnok igazgatósága ezzel az ár- és súlymegállapítással — szerintük — a káposztavágóknak kedvezett, akik így az ő kárukra meg nem engedett haszonhoz jutnak, mert ezek a savanyított káposzta kilóját *42 fillér-*

rel dobhatják a piacra. Ezen talán segíteni is kellene és lehet, hogy a vásárcsarnok igazgatója segíteni is fog, de bizvást nem a fogyasztók érdekében. Mert eddig még mindig úgy csinálták a dolgokat, hogy ha a termelő és a közvetítő vagy viszontelárusító, a nagy- és kisárus között differencia volt, ezt végeredményében a fogyasztóknak kellett megsínyleniök. Ennek a káposzta-háborúnak tehát szintén egy harmadik fogja az árát megadni.

A rendőr és a kofa.

Amióta a rendőrség megjelent a piacokon, azóta a kofák engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetnek a rendőrök iránt. Nagyon haragsznak rájuk. A rendőrök mondják. Különösen a vásárcsarnoki kofák gyűlölik őket. Ez különben érthető. Eleddig a kofák a piacok teljhatalmu urai voltak. Most ez még sincsen egészen így. Valamieskét megzabolázták őket. (Igaz, hogy a nagy uzsorásokat nem bántja senki, ezek zavartalanul dolgozhatnak, sőt mi több, kezükre is járnak.) És a kofák nem okoskodnak, ők a rendőrökben látják azt a hatalmat, amely piaci egyeduralmukat mostanában veszélyezteti. A rendőröknek ezért folyton résen kell lenniök, szünet nélkül figyelniök kell a kofákat, mert ha csak a legkisebb alkalma adódik reá — rendőrök mondják — a kofa rögtön fölragja a maximális árakat.

A sütnivaló tök aranykora.

Biz ezt sem hitték volna az emberek, hogy a sütnivaló töknek, amelynek normális időben 20—24—30 fillér volt az ára, ennyire fölvigye az uristen a dolgát.

Amikor kedden reggel a Duna partján fölvonultak a parasztszekerek, amelyek sütésre való tökkel voltak megrakodva, egyszerre megrohanták őket a kis- és nagykofák. Ez persze mindjárt elbizakodottá tette a parasztokat. Koronán alul nem is adtak sütnivaló tököt. Átlagos árak darabonként 1.—, 1.20, 1.60, 2.— korona.

Az egyik kofa öt darab tököt rak a földre. A kisebbekből valók.

— Mi az ára ?

— Öt korona — feleli a paraszttasszony —, miután darabig szemlélgette az áruját.

— Öt korona?! Hiszen a legtöbbje üres!

— Üres? Üres? — hát arany legyen benne? — mondja foghegyről a néne.

És nem adta olcsóbban. És érdekes volt megfigyelni, hogyan beszélnek a kofák a paraszttasszonyokkal. Egyik-másik kofa iszonyu dühbe gurult a paraszttasszonyok csökönységén. Lebecsülték az árut, megrugdosták, holmi uzsorát is emlegettek. Merné ezt csak

pesti asszony pesti kofával megcselekedni. A paraszttasszonyok azonban nem sokat törődtek a kofák dühöngésével, csak azért sem adták olcsóbban.

— Nem adom, inkább visszaviszem, rohadjon el.

Igy fest mostanában a pesti piac.

.....		Hely
.....		Idő
.....		Személy
.....		Helyszám
(Köt. v. füz.)	(Oldal)	

Székesiővárosi házir